

Sidste søndag gik vore svenske naboer til stemmeurnerne for at vælge deres medlemmer af EU-parlamentet.

Resultatet kom til at ligne noget vi kender alt for godt i Danmark.

Deres politikere begik stort set de samme fejl som mange danske EF-tilhængere har begået i årene siden vor indtræden i EU.

Hvad kan vi lære af den historie.

Vi kan først og fremmest lære at vælgerne straffer de partier, som ikke har et klart standpunkt, men som prøver at underspille og bortforklare den europæiske udfordring.

De danske vælgere vil i de kommende år møde de europæiske udfordringer ved mere end een lejlighed.

Vi skal have en dansk folkeafstemning om udfaldet af den næste regeringskonference.

Omkring det samme tidspunkt - eller måske endda før - vil de europæiske spørgsmål blive en del af temaet for et folketingsvalg .

Og hen mod slutningen af 1998 begynder valgkampen op til det næste danske EU-valg.

Det er vigtigt at vi nu bruger tiden til at fastholde den danske EU-debat på de virkelige temaer i den europæiske debat. Og hvad er så det?

EU står i dag over for 3 afgørende opgaver.

Europa må genvinde sin globale konkurrenceevne og bringe sig ud af den nuværende situation med ustabil vækst og stor strukturel arbejdsløshed.

Europa må skabe en sikkerhedspolitisk og markedspolitisk struktur, som hverken frister eller udfordrer Rusland, men som giver de nye demokratier i øst- og Centraleuropa et sikkert udgangspunkt for deres reformproces.

Europa må fastholde De forenede staters engagement i Europas sikkerhed og demokratiske styrke.

Det er disse 3 opgaver som sætter Europas dagsorden i de kommende år.

Det er en dagsorden som derfor har tre hovedpunkter.

EU må gennemføre den økonomiske og monetære union, som er andet og langt mere end indførelsen af en fælles valuta. Det er også en langt stærkere koordination af den generelle økonomiske politik i Europa - og et opgør med de mange strukturelle stivheder i den europæiske økonomi.

For dårligt fungerende arbejdsmarkeder. For lidt konkurrence.

For meget statsstøtte. For ringe opsparing. For høje renter. Sammenlignet med verden omkring os.

EU må gennemføre den nødvendige udvidelse med landene i øst-og Centraleuropa . Med alle de konsekvenser det indebærer i form af institutionelle ændringer, ændringer i EUs landbrugspolitik, ændringer i EUs strukturpolitikker og en forøgelse af de rige medlemslandes bidrag til EUs budget.

Og Eu må tilvejebringe en effektiv fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvilket gør det nødvendigt at kunne træffe beslutninger med kvalificeret flertal og at overveje hvordan denne fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kan kombineres med en integration af den vesteuropæiske union i det europæiske samarbejde.

Det er afgørende at gøre befolkningen klart hvad konsekvenserne kan blive af en fiasko på alle disse tre områder.

Det kan blive fortsat valutarisk usikkerhed, også for os selv. Fortsat høj strukturel arbejdsløshed og tab af europæiske markedsandele til de nye stærke økonomier i Asien og Amerika.

Det kan føre til at USA tilsidst taber interessen for Europa og løsner sine politiske og sikkerhedspolitiske bånd til os på denne side af atlanterhavet.

Og det kan medføre at øst- og Centraleuropa ender med at blive en grå zone, hvor øst og vest påny står over for hinanden i en permanent kamp om indflydelse, og hvor hver af de større europæiske lande vil forfølge sin egen politik og sine egne kortsigtede interesser.

Hvis ikke vi vil påtage os et moralsk medansvar for at det ender sådan, så må den danske EU-dagsorden bringes i overensstemmelse med den europæiske virkelighed.

2

Derfor må vi - trods vort ØMU-forbehold - arbejde aktivt for at den økonomiske og monetære union bliver til en realitet- og vi må for at opnå de fulde fordele heraf - opfylde alle de krav som den stiller til sine deltagere. Selv hvis vi ikke er med.

Derfor må vi - trods vort forbehold over for nye institutionelle ændringer - arbejde aktivt for at EUs institutioner tilpasses de krav, som er de andre landes forudsætning for at acceptere den store udvidelse.

Og derfor må vi - trods vort forbehold over for den forsvarspolitiske dimension - arbejde aktivt for en langt mere effektiv udenrigs- og sikkerhedspolitik og en faktisk

sammenkobling af EU og den vesteuropæiske union.

Kun hvis vi erkender nødvendigheden af en sådan dansk strategi kan vi gøre os håb om at den forestående regeringskonference vil ende med et positivt resultat.

Men netop disse tre store paradokser viser naturligvis uholdbarheden i Danmarks aktuelle holdning. Der er ingen sammenhæng mellem hvad der er vore sande interesser og hvad der er vore officielle holdninger.

Vi kan hverken udadtil eller indadtil få vore interesser og vore officielle holdninger til at hænge sammen.

De partier som tror det er muligt at skjule denne absurde situation for vælgerne vil begå den samme fejl, som en række partier begik op til folkeafstemningen i 1992, og som en række svenske partier begik op til valget sidste søndag.

Det er her Venstre står med et særligt ansvar.

For halvtreds år siden stod Europa over for en kolossal genrejsningsopgave efter den anden verdenskrig.

En europæisk dagsorden blev sat. Den var krævende. Den nødvendiggjorde svære sikkerhedspolitiske, forsvarspolitiske og økonomiske valg. Men den var realistisk og nødvendig.

Det var i meget høj grad Venstres fortjeneste at denne europæiske dagsorden også blev den danske dagsorden.

Ved at konfrontere vælgerne med de europæiske realiteter ændrede vi grundlæggende danske holdninger. Vor neutralitetspolitik blev erstattet af en alliancepolitik.

Vor økonomiske beskyttelsespolitik blev ændret til deltagelse i EFTA og senere EU.

I dag - halvtreds år senere - står vi over for en tilsvarende opgave. Vi må erstatte den nuværende urealistiske og virkelighedsfjerne danske holdning til den virkelige europæiske dagsorden med en holdning som kan give os indflydelse og respekt i den europæiske union.

Venstre er det parti i Danmark som bedst af alle kan påtage sig den opgave at skabe fornyelsen af den danske EU-debat.